

Grzegorz Pawłowski **Kilka słów o porządku bytowym, poznawczym oraz o relacjach transcendentnych w refleksji nad pojęciem światła**

Arystoteles (2004). Retoryka, Retoryka dla Aleksandra, Poetyka. Tłum., wstęp i komentarz Henryk Podbielski. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Arystoteles (2020). Analityki pierwsze / Αναλυτικῶν προτέρων / Analityki wtóre / Αναλυτικῶν ὑστέρων. Przekład i opracowanie Marian A. Wesoły. Lublin: Polskie Towarzystwo Tomasza z Akwinu.

Coenen, Hans Georg (2002). Analogie und Metapher: Grundlegung einer Theorie der bildlichen Rede. Berlin-Boston: De Gruyter. <https://doi.org/10.1515/9783110894639>

Dąbrowski, Stanisław (1965). O pewnej właściwości porównania i metafory. Pamiętnik Literacki. Czasopismo kwartalne poświęcone historii i krytyce literatury polskiej 56(3), 105-124.

Debatin, Bernhard (1995). Die Rationalität der Metapher. Eine sprachphilosophische und kommunikationstheoretische Untersuchung. Berlin-New York: Walter de Gruyter. <https://doi.org/10.1515/9783110813951>

Duma, Tomasz (2017). Metafizyka relacji. U podstaw rozumienia relacji bytowych. Lublin: Polskie Towarzystwo Tomasza z Akwinu, Wydawnictwo Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

Köller, Wilhelm (2023). Der Zauberstab der Analogie. Untersuchungen zu den Erscheinungsweisen und Funktionen von Analogien in sprachlichen Sinnbildungsprozessen. Berlin-Boston: De Gruyter. <https://doi.org/10.1515/9783110784442>

Krąpiec, Mieczysław A. (1993). Teoria analogii bytu. Lublin: Redakcja Wydawnictw Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

Judycki, Stanisław (2020). Epistemologia. T. 1-2. Poznań-Warszawa: Wydawnictwo "W drodze", Instytut Tomistyczny.

Lakoff, George, Johnson, Mark (1988). Metafory w naszym życiu. Tłum. Tomasz Krzeszowski. Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.

Spieß, Constanze, Köpcke, Klaus-Michael (2015). Metonymie und Metapher - Theoretische, methodische und empirische Zugänge. W: Constanze Spieß, Klaus-Michael Köpcke (red.), Metapher und Metonymie: <https://doi.org/10.1515/9783110369120>

Theoretische, methodische und empirische Zugänge. Berlin-München-Boston: De Gruyter, 1-22.

Joanna Nowińska **Światło, które jest Osobą – fenomen Janowego ujęcia poświadczający wpływy kultur semickiej i greckiej**

Teksty źródłowe

Biblia Ekumeniczna to jest Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu. Przekład Ekumeniczny z języków oryginalnych (2018). Warszawa: Towarzystwo Biblijne w Polsce.

Biblia Nawarska. Pismo Święte Nowego Testamentu z komentarzem duchowym (2020). Ząbki: Apostolicum.

Biblia Pierwszego Kościoła (2021). Warszawa: Vocatio.

Nova Vulgata Bibliorum Sacrorum (1979). Watykan: Libreria Editrice Vaticana.

Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie polskim w.o. Jakuba Wujka (1962). Warszawa: Wydawnictwo Apostolstwa Modlitwy.

Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych (Biblia Tysiąclecia) (2000). Poznań: Wydawnictwo Pallotinum.

Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu. Najnowszy przekład z języków oryginalnych z komentarzem (2005). Częstochowa: Edycja św. Pawła.

Literatura przedmiotu

Avrahami, Yael (2012). *The Senses of Scripture: Sensory Perception in the Hebrew Bible*. New York: T&T Clark.

Brown, Raymond E. (1982). *The Epistles of John*. New York: Doubleday & Company Inc.
<https://doi.org/10.5040/9780300261936>

Charlier, Jean-Pierre (1960). L'exegese johannique d'un precepte legal: Jean VIII 17. *Revue biblique* 67, 503-515.

Czerski, Janusz (2016). *Ewangelia i Listy św. Jana. Wprowadzenie literackie, historyczne i teologiczne*. Opole: Wydawnictwo i Drukarnia Świętego Krzyża.

Dodd, Charles Harold (1937). The First Epistle of John and the Fourth Gospel. *Bulletin of the John Rylands Library* 21, 127-156. <https://doi.org/10.7227/BJRL.21.1.5>

Dodd, Charles Harold (1973). *The Johannine Epistles*. Philadelphia: Fortress.

Gryglewicz, Feliks (1983). Dyskusja Jezusa (J 8,12-59). *Collectanea Theologica* 53(1), 29-42.

Gryglewicz, Feliks (1986). *Jezusowe przemówienia w czwartej Ewangelii*. Kraków: Polskie Towarzystwo Teologiczne w Krakowie.

Jędrzejewski, Sylwester (2008). Eschatologiczna perspektywa biblijnego święta Sukkot. *Ruch Biblijny i Liturgiczny* 61(3), 205-215. <https://doi.org/10.21906/rbl.361>

Keener, Craig S. (2010). *The Gospel of John: A Commentary*. Vol. 1-2. Peabody: Hendricson Publishers.

Lemański, Janusz (2009). *Księga Wyjścia. Wstęp, przekład z oryginału, komentarz*. Częstochowa: Edycja Świętego Pawła.

Lightfoot, Robert Henry (1960). *St. John's Gospel: A Commentary*. London: Oxford University Press.

Mędała, Stanisław (1976). Natura i przeznaczenie świata. W: Feliks Gryglewicz (red.), *Egzegeza Ewangelii św. Jana*. Lublin: Katolicki Uniwersytet Lubelski, 205-221.

Mędała, Stanisław (2008). *Ewangelia św. Jana. Wstęp, przekład z oryginału, komentarz*. T. 1. Częstochowa: Edycja Świętego Pawła.

Parchem, Marek (2008). *Księga Daniela. Wstęp, przekład z oryginału, komentarz*. Częstochowa: Edycja Świętego Pawła.

Piwowar, Andrzej (2017). *Składnia języka greckiego Nowego Testamentu*. Lublin: Wydawnictwo Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

Małgorzata Piotrkowska-Dańkowska, Joanna Nowińska *Bacz na światło, które cię oświeca. Transpozycja znaczenia symbolu światła (Łk 11,33–36)*

Teksty źródłowe

Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych (Biblia Tysiąclecia) (2000). Poznań: Wydawnictwo Pallotinum.

Biblia Nawarska. Pismo Święte Nowego Testamentu z komentarzem duchowym (2020). Ząbki: Apostolicum.

Literatura przedmiotu

Applebury, Theodore Ralph (1971). Bible Study Textbook Series: Studies in Luke. Joplin: College Press.

Barclay, William (2002). Ewangelia św. Łukasza. Tłum. Konstanty Wiązowski. Poznań: Wydawnictwo Słowo Prawdy.

Brown, Raymond Edward, Fitzmyer, Joseph Augustine, Murphy, Roland Edmund (red.) (2013). Katolicki komentarz biblijny. Red. nauk. wyd. pol. Waldemar Chrostowski. Warszawa: Vocatio.

Butler, Paul Thurman (1986). Bible Study Textbook Series: The Gospel of Luke. Joplin: Collage Press.

Farmer, William Reuben (red.) (2000). Międzynarodowy komentarz do Pisma Świętego. Red. nauk. wyd. pol. Waldemar Chrostowski. Warszawa: Vocatio.

Fitzmyer, Joseph Augustine (1987). El Evangelio segun Lucas. Commentario de los capitulos 9,50 al 19,27. Vol. 3. Madrid: Ediciones Cristiandad.

Fitzmyer, Joseph Augustine (2010). The Gospel according to Luke X–XXIV: The Anchor Yale Bible: A New Translation with Introduction and Commentary. New Heaven–London: Doubleday & Company.

Greimas, Algirdas Julien (1970). Éléments d'une gamme narrative. W: Algirdas Julien Greimas, Du sens. Paris: Seuil, 157–183.

Greimas, Algirdas Julien (2004). Elementy gramatyki narracyjnej. Tłum. Zbigniew Kruszyński. W: Michał Głowiński (red.), Narratologia. Gdańsk: Słowo/Obraz terytoria, 55–89.

Gryglewicz, Feliks (1974). Ewangelia według św. Łukasza. Wstęp – przekład z oryginału – komentarz. Poznań–Warszawa: Pallottinum.

Ice, Rhoderick D. (1974). The Bible Study: New Testament. Joplin: College Press.

Keener, Craig (2000). Komentarz historyczno-kulturowy do Nowego Testamentu. Red. nauk. wyd. pol. Krzysztof Bardski, Waldemar Chrostowski. Warszawa: Vocatio.

Knight, Jonathan (1998). Luke's Gospel: New Testament Readings. London–New York: Routledge.

Loska, Tadeusz (2009). Ewangelie z komentarzem duszpasterskim. Kraków: Wydawnictwo WAM.

Mickiewicz, Franciszek (2012). Ewangelia według świętego Łukasza (rozdziały 1–11) (Nowy Komentarz Biblijny. Nowy Testament 3/1). Częstochowa: Edycja Świętego Pawła.

Paciorek, Antoni (2001). Ewangelie synoptyczne. Cz. I. Wprowadzenie ogólne. Tarnów: Biblos.

Papieska Komisja Biblijna (1999). Interpretacja Biblii w Kościele. Dokument Papieskiej Komisji Biblijnej z komentarzem biblistów polskich. Tłum. i red. Ryszard Rubinkiewicz (Rozprawy i Studia Biblijne 4). Warszawa: Vocatio.

Piotrkowska-Dańkowska, Małgorzata (2016). Winnice Engaddi. Studium hermeneutyczne w oparciu o listy św. Teresy od Dzieciątka Jezus i Najświętszego Oblicza. Płock: Płocki Instytut Wydawniczy.

Piotrkowska-Dańkowska, Małgorzata (2019). Możliwości analizy semiotycznej w badaniach Pisma Świętego. Zeszyty Naukowe Stowarzyszenia Biblistów Polskich 16, 327–359.

Ryken, Leland, Wilhoit, James C., Longman III, Tremper (1998). Słownik symboliki biblijnej. Red. nauk. wyd. pol. Waldemar Chrostowski. Warszawa: Vocatio.

Tomasz Stępień Katedra – czyli wszechświat budowany światłem w ujęciu Pseudo-Dionizego Areopagity

Teksty źródłowe

Plato (1902). *Respublica* (Platonis Opera IV). Red. John Burnet. Oxford: Clarendon Press.

Platon (1999). *Państwo. Prawa*. Tłum. Władysław Witwicki. Kęty: Antyk.

Pseudo-Dionizy Areopagita (2021). *Corpus Dionysiacum*. Tłum. Maria Dzielska. Warszawa: Fundacja Augusta Hrabiego Cieszkowskiego.

Pseudo-Dionysius Areopagita (1990). *Corpus Dionysiacum I*. Red. Beate R. Suchla (Patristische Texte und Studien 33). Berlin–New York: Walter de Gruyter.

Pseudo-Dionysius Areopagita (1991). *Corpus Dionysiacum II*. Red. Günter Heil, Adolf M. Ritter (Patristische Texte und Studien 36). Berlin–New York: Walter de Gruyter.

Przyjęte oznaczenia dzieł Pseudo-Dionizego Areopagity

Hierarchia niebiańska (De Coelesti Hierarchia = CH)

Hierarchia kościelna (De Ecclesiastica Hierarchia = EH)

Imiona boskie (De Divinis Nominibus = DN)

Teologia mistyczna (De Mystica Theologia = MT)

Listy (Epistulae = Ep)

Literatura przedmiotu

Andia, Ysabel de (1996). *Henosis. L'union à Dieu chez Denys l'aropagite*. Leiden–New York–Köln: Brill.

Dillon, John (2021). Przebóstwianie materii. Kilka uwag o Jamblichu i jego teurgicznym stosunku do materii. Tłum. Jakub Wolak. *Kronos* 2(57), 88–98.

Eco, Umberto (1994). *Sztuka i piękno w średniowieczu*. Tłum. Mikołaj Olszewski, Magdalena Zabłocka. Kraków: Znak.

Gavriluk, Paul L. (2014). Pseudo-Dionizy Areopagita. W: Paul L. Gavriluk, Sarah Coackley (red.), *Duchowe zmysły*. Tłum. Aleksander Gomola. Kraków: WAM, 117–138.

Klitenic Wear, Sara, Dillon, John (2007). *Dionysius the Areopagite and the Neoplatonist Tradition: Despoiling the Hellenes*. Aldershot: Ashgate.

Lewis, Clive Staples (1995). *Odrzucony obraz. Wprowadzenie do literatury średniowiecznej i renesansowej*. Tłum. Witold Ostrowski. Kraków: Znak.

Rorem, Paul (1993). *Pseudo-Dionysius: A Commentary on the Texts and an Introduction to their Influence*. Oxford: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/oso/9780195076646.001.0001>

Shaw, Gregory (2021). Teurgia i świetliste ciało neoplatonika. Tłum. Jakub Wolak. *Kronos* 2(57), 99–118.

Simson, Otto von (1989). *Katedra gotycka. Jej narodziny i znaczenie*. Tłum. Anna Palińska. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Stępień, Tomasz (2010). Pseudo-Dionizy Areopagita. Chrześcijanin i platonik. Polemiczne aspekty myśli Pseudo-Dionizego Areopagity w kontekście mowy św. Pawła na Areopagu (Dz 17,22–31). Warszawa: Wydawnictwo Fronda.

Stępień, Tomasz (2021). Imiona boskie i hierourgia u Pseudo-Dionizego Areopagity. *Kronos* 2(57), 120–133.

Michał Zembrzusi *Nomen lucis ad manifestationem refertur. Koncepcja światła w ujęciu Tomasza z Akwinu*

Andrzejuk, Artur (2022). *Metafizyka, czyli filozofia bytu*. W: Artur Andrzejuk (red.), *Tomizm konsekwentny*. Warszawa: Naukowe Towarzystwo Tomistyczne, Campidoglio, 23–43.

Arystoteles (1990a). *Kategorie*. Tłum. Kazimierz Leśniak. W: *Arystoteles, Dzieła wszystkie*. T. 1. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 32–63.

Arystoteles (1990b). *O niebie*. Tłum. Paweł Siwek. W: *Arystoteles, Dzieła wszystkie*. T. 2. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 232–338.

Arystoteles (1992). *O duszy*. Tłum. Paweł Siwek. W: *Arystoteles, Dzieła wszystkie*. T. 3. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 33–146.

Arystoteles (2003). *O roślinach*. Tłum. Leopold Regner. W: *Arystoteles, Dzieła wszystkie*. T. 4. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 336–386.

Augustyn (1980). *Komentarz słowny do Księgi Rodzaju*. Tłum. Jerzy Sulowski. W: *Augustyn, Pisma egzegetyczne przeciw manichejczykom (Pisma Starochrześcijańskich Pisarzy XXV)*. Warszawa: Akademia Teologii Katolickiej, 113–382.

Bocheński, Joseph Maria (1950). *Abc tomizmu*. Londyn: Katolicki Ośrodek Wydawniczy Veritas.

Bonawentura z Bagnoregio (1885). *In Il Librum Sententiarum*. Quaracchi: Ad Claras Aquas.

Bonawentura z Bagnoregio (2008). *Konferencje o sześciu dniach stworzenia albo oświecenia Kościoła*. Tłum. Aleksander Horowski. Kraków: Wydawnictwo Serafin, Wydawnictwo Unum.

Feser, Edward (2014). *Scholastic Metaphysics: A Contemporary Introduction*. Heusenstamm: Editiones Scholasticae.

Gogacz, Mieczysław (2008). Elementarz metafizyki. Warszawa: Oficyna Wydawnicza „Navo”.

Górniak, Adam (1989). Partycypacja istnienia według Tomasza z Akwinu. Zeszyty Naukowe KUL 32(1–4), 13–27.

Grosseteste, Robert (1994). O świetle, czyli o pochodzeniu form. W: Mieczysław Boczar, Grosseteste. Tłum. Mieczysław Boczar. Warszawa: Wydawnictwo Akapit DTP, 132–139.

Hankey, Wayne J. (2004). Participatio divini luminis. Aquinas Doctrine of the Agent Intellect: Our Capacity for Contemplation. Dionysius 22, 149–178.

Krąpiec, Mieczysław A. (1993). Teoria analogii bytu. Lublin: Redakcja Wydawnictw Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

Leon XIII (2004). Aeterni Patris. Tłum. Kazimierz Pawłowski. W: Kazimierz Szałata, Filozofia chrześcijańska. Na marginesie wielkiej debaty od encykliki Aeterni Patris do Fides et ratio. Warszawa: Fundacja Polska Raoula Follereau, 147–189.

Maryniarczyk, Andrzej (2005). O przyczynach, partycypacji i analogii (Zeszyty z Metafizyki 6). Lublin: Polskie Towarzystwo Tomasza z Akwinu.

Maryniarczyk, Andrzej (2018). Veritas sequitur esse. W: Tomasz z Akwinu, Dysputa o prawdzie. Lublin: Polskie Towarzystwo Tomasza z Akwinu, 265–289.

Platon (2006). Państwo. Tłum. Władysław Witwicki. Kęty: Wydawnictwo Marek Derewiecki.

Scarpelli-Cory, Theresa (2015). Rethinking Abstractionism: Aquinas’s Intellectual Light and Some Arabic Sources. Journal of the History of Philosophy 53(4), 607–646.
<https://doi.org/10.1353/hph.2015.0074>

Swieżawski, Stefan (1960). Robert Grosseteste, filozof przyrody i uczony. W: Tadeusz Czeżowski (red.), Charakteria. Rozprawy złożone w darze Władysławowi Tatarkiewiczowi w siedemdziesiątą rocznicę urodzin. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 251–291.

Szopa, Rafał (2017). Św. Tomasza z Akwinu teoria partycypacji bytu w ujęciu Louisa Geigera i Cornelio Fabro. Legnica: Diecezjalne Centrum Edukacyjne.

Szyndler, Lech (2002). Zagadnienie „verbum cordis” w ujęciu Tomasza z Akwinu. W: Adam Górniak (red.), Wokół średniowiecznej filozofii języka (Studia nad Filozofią Starożytną i Średniowieczną 1). Warszawa: Wydział Filozofii i Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego, 21–115.

Tomasz z Akwinu (1966). Suma teologiczna. Wiara i nadzieja. T. 15. Tłum. Pius Bełch. Londyn: Veritas.

Tomasz z Akwinu (1998). Kwestie dyskutowane o prawdzie. T. 1. Tłum. Adam Aduszkiewicz, Leszek Kuczyński, Jacek Ruszczyński. Kęty: Antyk.

Tomasz z Akwinu (2002). Komentarz do Ewangelii Jana. Tłum. Tadeusz Bartoś. Kęty: Antyk.

Tomasz z Akwinu (2010). Kwestie dyskutowane o mocy Boga. Tłum. Mateusz Przanowski, Magdalena Bieniak-Nowak, Michał Mrozek, Piotr Lichacz, Dagmara Wójcik, Włodzimierz Zega, Zbigniew Bomert (Ad Fontes 17). Kęty–Warszawa: Wydawnictwo Marek Derewiecki.

Tomasz z Akwinu (2018). Komentarz do „O duszy” Arystotelesa. Tłum. Marcin Beściak (Ad Fontes 28). Kęty: Wydawnictwo Marek Derewiecki.

- Tomasz z Akwinu (2021). Komentarz do „De hebdomadibus” Boecjusza. Tłum. Michał Zembrzusi (Biblioteka Rocznika Tomistycznego 2). Warszawa: Naukowe Towarzystwo Tomistyczne.
- Tomasz z Akwinu (2023a). Summa teologii I, q. 47–74. Tłum. Mikołaj Olszewski, Paweł Milcarek, Krzysztof Ośko (Dzieła Wszystkie Tomasza z Akwinu 17). Toruń–Warszawa–Poznań: W drodze.
- Tomasz z Akwinu (2023b). Wykład Listów św. Pawła: List do Hebrajczyków. Tłum. Paulina Chojnacka (Dzieła Wszystkie Tomasza z Akwinu 68). Toruń–Warszawa–Poznań: W drodze.
- Tomasz z Akwinu (2023c). Wykład Listów św. Pawła: List do Kolosan, Tesaloniczan, Tymoteusza, Tytusa, Filemona. Tłum. Paulina Chojnacka, Jagoda Marszałek, Mateusz Przanowski, Piotr Roszak (Dzieła Wszystkie Tomasza z Akwinu 67). Toruń–Warszawa–Poznań: W drodze.
- Whidden III, David L. (2014). Christ the Light: The Theology of Light and Illumination in Thomas Aquinas. Minneapolis: Fortress Press. <https://doi.org/10.2307/j.ctt9m0tdd>
- Wohl, Louis de (2006). Światło nad Akwinem. Tłum. Mieczysław Stebart. Poznań: W drodze.
- Wohl, Louis de (2008). Św. Tomasz z Akwinu. Łagodne światło. Tłum. Ewa Chmielewska-Tomczak. Sandomierz: Wydawnictwo Diecezjalne i Drukarnia w Sandomierzu.
- Zdybicka, Zofia Józefa (1972). Partycypacja bytu. Próba wyjaśnienia relacji między światem z Bogiem. Lublin: Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.
- Zembrzusi, Michał (2015). Od zmysłu wspólnego do pamięci i przypominania. Koncepcja zmysłów wewnętrznych w teorii poznania św. Tomasza z Akwinu. Warszawa: Campidoglio.
- Zembrzusi, Michał (2019). Filozofia intelektu. Tomasza z Akwinu koncepcja intelektu możliwościowego i czynnego. Warszawa: Liberilibri.
- Zembrzusi, Michał (2022). Poznanie intelektualne duszy oddzielonej od ciała (anima separata) a intelekt czynny i możliwościowy. Rocznik Tomistyczny 11, 89–109.
- Zembrzusi, Michał (2023). Tomaszowe rozumienie wiary jako aktu intelektu i kwestia intelektualności wiary (intellectus fidei). Rocznik Tomistyczny 12(1), 87–105.

Anna Grzegorzczuk Światło w perspektywie mistyków katolickich

- Adamska, Janina Immakulata (2003). Błysk głębi. Doświadczenie, nauczanie, twórczość świętej Teresy Benedykty od Krzyża Edyty Stein (1891-1942). Nowa Ruda: Wydawnictwo MARIA.
- Albert, Karl (2002). Wprowadzenie do filozoficznej mistyki. Tłum. Józef Marzęcki. Kęty: Wydawnictwo Antyk.
- Augustyn (1986). Objasnienia Psalmów. Ps 36-57. Tłum. Jan Sulowski. Warszawa: Akademia Teologii Katolickiej.
- Bartnik, Czesław (2010). Chrystologia świata w Prologu Ewangelii według św. Jana. Studia Theologica Varsoviensia 48(2), 11-19.
- Bello, Angela (2005). Filozofia i mistyka u Edyty Stein. Zeszyty Naukowe CBES 1, 99-109.
- Blandzi, Seweryn (1992). Henologia, meontologia, dialektyka. Platońskie poszukiwania ontologii idei w Parmenidesie. Warszawa: Instytut Filozofii i Socjologii PAN.

Chenu, Marie-Dominique (1997). *Święty Tomasz z Akwinu i teologia*. Tłum. Adam Ziernicki, Wiesław Szymona. Kraków: Wydawnictwo Znak.

Gadacz, Tadeusz (1999). *Świętość bycia filozofem. Droga do wiary uczniów Edmunda Husserla*. Tygodnik Powszechny 3, 8.

Gaworek, Sylwester (2009). Wpływ myśli platońskiej na doktrynę mistyczną św. Tomasza z Akwinu. *Warszawskie Studia Teologiczne* XXII(1), 51-61.

Gilson, Étienne (1998). *Tomizm. Wprowadzenie do filozofii św. Tomasza z Akwinu*. Tłum. Jan Rybałt. Warszawa: Instytut Wydawniczy PAX.

Gogacz, Mieczysław (1985). *Filozoficzne aspekty mistyki*. Warszawa: Akademia Teologii Katolickiej.

Grzegorzczuk, Anna (2004). *Poznanie przemieniające. O refleksji filozoficznej Jana Pawła II*. W: Waldemar Chrostowski, *Bo piękno na to jest by zachwycać. Jan Paweł II w kulturze polskiej*. Poznań: Księgarnia Świętego Wojciecha, 117-141.

Grzegorzczuk, Anna (2005). *Poznanie metaracjonalne Edyty Stein i Karola Wojtyły*. *Kwartalnik Filozoficzny* 4, 61-89.

Grzegorzczuk, Anna (2006). *Filozofia światła Edyty Stein*. Poznań: Wydawnictwo Święty Wojciech.

Grzegorzczuk, Anna (2009). *Poza słowem Słowo. Fenomenologia Jana Pawła II*. W: Stanisław Mikołajczak, Marta Wrześniewska-Pietrzak (red.), *Jan Paweł II odnowiciel mowy polskiej*. Poznań: Wydawnictwo WiS, 247-255.

Grzegorzczuk, Anna (2010). *Ponad kulturami. Uniwersalizm Edyty Stein*. Poznań: Wydawnictwo Poznańskie.

Grzegorzczuk, Anna (2013). *Dwie twarze - jedno oblicze Mądrości. Św. Teresa z Avila i św. Teresa Benedykta od Krzyża (Edyta Stein)*. W: Elżbieta Adamiak, Anna Grzegorzczuk, Piotr Jakubowski (red.), *Fenomen mądrości*. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM, 25-47.

<https://doi.org/10.14746/cbes.2014.12.3>

Grzegorzczuk, Anna (2014). *Samotność jako mistyczna ciemność. Św. Jan od Krzyża i bł. Matka Teresa z Kalkuty*. *Zeszyty Naukowe Centrum Badań im. Edyty Stein* 12, 25-37.

<https://doi.org/10.14746/cbes.2014.12.3>

Grzegorzczuk, Anna (2015). *Źródło nadziei. Poznanie absolutne według św. Jana od Krzyża i św. Jana Pawła II*. W: Zofia Zarembianka, Katarzyna Dybeł (red.), *Drogi nadziei*. Kraków: Wydawnictwo Naukowe UPJP II w Krakowie, 111-125. <https://doi.org/10.15633/9788374384636.10>

Grzegorzczuk, Anna (2021). *Poznaj samego siebie. Wokół refleksji metafizycznych Edyty Stein i Fryderyka Nietzschego*. W: Ewa Baum, Szczepan Cofta, Anna Grzegorzczuk (red.), *Fenomen tego, co ludzkie*. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM, 157-175.

Husserl, Edmund (1982). *Medytacje kartezjańskie*. Tłum. Andrzej Wajs. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Jan od Krzyża (2010a). *Dzieła*. Tłum. Bernard Smyrak. Kraków: Wydawnictwo Karmelitów Bosych.

Jan od Krzyża (2010b). *Poezje wybrane*. Tłum. Stanisław Barańczak. Kraków: Wydawnictwo Karmelitów Bosych.

- Jan od Krzyża (2010c). Słowa światła i miłości. Przestrogi. Tłum. Bernard Smyrak. Kraków: Wydawnictwo Karmelitów Bosych.
- Jan Paweł II (1993). Veritatis splendor. Poznań: Pallottinum.
- Jan Paweł II (2002). Rosarium Virginis Mariae. Watykan: Libreria Editrice Vaticana.
- Klimski, Tadeusz (1984). Poznanie ludzkie według św. Augustyna. *Studia Philosophiae Christianae* 21(2), 244-248.
- Kodalle, Klaus M. (1995). Bóg. W: Martens Ekkehard, Schnädelbach Herbert (red.), *Filozofia. Podstawowe pytania*. Tłum. Krystyna Krzemieniowa. Warszawa: Wiedza Powszechna.
- Kwiatkowska-Frejlich, Lidia (2002). Promień światła a idea pośrednictwa w przedstawieniach z przełomu XVII i XVIII wieku. *Nasza Przyszłość* 9, 303-323. <https://doi.org/10.52204/np.2002.98.303-323>
- Martens, Ekkehard, Schnädelbach, Herbert (red.) (1995). *Filozofia. Podstawowe pytania*. Tłum. Krystyna Krzemieniowa. Warszawa: Wiedza Powszechna.
- Olesiński, Dariusz (2003). Henologia Platońska a Arystotelesowska - od metheksis do mimesis. *Folia Philosophica* 21, 139-146.
- Paszkowska, Teresa (2002). Komunikacje mistyczne. W: Marek Chmielewski (red.), *Leksykon duchowości katolickiej*. Lublin-Kraków: Wydawnictwo "M", 424-427.
- Sochoń, Jan (2019). Porwanie do "trzeciego nieba". Tomasz z Akwinu o doświadczeniu mistycznym. *Filozofia Chrześcijańska* 16, 27-46. <https://doi.org/10.14746/fc.2019.16.2>
- Stein, Edyta (1995). Byt skończony a byt wieczny. Tłum. Janina Immakulata Adamska. Kraków: Wydawnictwo Karmelitów Bosych.
- Stein, Edyta (1998). Twierdza wewnętrzna. Tłum. Janina Immakulata Adamska. Poznań: Wydawnictwo Żysk i S-ka.
- Stein, Edyta (1999). Autoportret Edyty Stein w jej twórczości. Wybór pism duchowych. Tłum. Janina Immakulata Adamska. Poznań: Totaldruk.
- Stein, Edyta (2002). Co to jest filozofia? Rozmowa między Edmundem Husserlem a Tomaszem z Akwinu. W: Światło rozumu i wiary. Duchowa droga Edyty Stein św. Teresy Benedykty od Krzyża. Wybór tekstów i komentarz Janina Immakulata Adamska. Poznań: Totaldruk, 29-61.
- Stein, Edyta (2019). Drogi poznania Boga. Studium o Dionizym Areopagicie i przekład jego dzieł. Tłum. Grzegorz Sowiński. Kraków: Wydawnictwo Karmelitów Bosych.
- Stępień, Tomasz (2010). Pseudo-Dionizy Areopagita. Chryścijanin i platonik. Warszawa-Kraków: Fronda PL, Wydawnictwo AA.
- Stępień, Tomasz (2013). Wprowadzenie do antropologii filozoficznej św. Tomasza z Akwinu. Warszawa: Warszawskie Towarzystwo Teologiczne.
- Stępień, Tomasz (2017). Święty Tomasz z Akwinu o istocie Eucharystii. *Teologia Polityczna Co Tydzień* 23(63).
- Stinissen, Wilfrid (1992). Noc jest mi światłem. Tłum. Justyna Iwaszkiewicz. Kraków: Wydawnictwo Karmelitów Bosych.

Stinissen, Wilfrid (2017). Ukryci w miłości. Podręcznik życia karmelitańskiego. Tłum. Lilla Danilecka. Kraków: Wydawnictwo Karmelitów Bosych.

Stróżewski, Władysław (2002). Jedna czy dwie koncepcje Boga? Pseudo-Dionizy Areopagita i św. Tomasz z Akwinu. W: Jerzy Janik (red.), Nauka - religia - dzieje. Modele Boga. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 123-143.

Stróżewski, Władysław (2005). Tak - tak, nie - nie. (Kilka uwag o prawdzie). Zeszyty Naukowe Centrum Badań im. Edyty Stein 5, 7-17.

Špidlik, Tomáš (2003). Zanurzeni w Trójcy Świętej. Tłum. Katarzyna Kubis. Kraków: Wydawnictwo OO. Franciszkanów "Bratni Zew".

Teresa od Jezusa (2007). Księga mojego życia. Tłum. Dariusz Wandzioch. Poznań: Flos Carmeli.

Tomasz z Akwinu (1984). Dzieła wybrane. Tłum. Jacek Salij. Poznań: Wydawnictwo "W drodze".

Tomasz z Akwinu (2002). Komentarz do Ewangelii św. Jana. Tłum. Tadeusz Bartoś. Kęty: Wydawnictwo Antyk.

Tyszko, Serafin (2009). Geniusz św. Jana od Krzyża. Poznań: Flos Carmeli.

Wodziński, Cezary (1997). Agathon. Fragmenty epifaniczne. W: Maciej Potępa (red.), Księga pamiątkowa dla uczczenia aktu nadania księdzu Józefowowi Tischnerowi honorowego doktoratu Uniwersytetu Łódzkiego. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 161-178.

Wojtyła, Karol (1990). Zagadnienie wiary w dziełach św. Jana od Krzyża. Tłum. Leonard od Męki Pańskiej [Kowalówka]. Kraków: Wydawnictwo Karmelitów Bosych.

Zawada, Marian (2016). Ogrody rozmodlenia. Kraków: Wydawnictwo Karmelitów Bosych.

Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu (Biblia Tysiąclecia) cytowane jest według wielokrotnie wznowianego wydania V. Cytaty biblijne oznaczone są sigłami.

Daniel Roland Sobota **Światło (w) fenomenologii**

Agamben, Giorgio (2010). Nagość. Tłum. Krzysztof Żaboklicki. Warszawa: Wydawnictwo W.A.B.

Arendt, Hanna, Heidegger, Martin (1998). Briefe 1925 bis 1975 und andere Zeugnisse. Red. Ursula Ludz. Frankfurt am Main: Vittorio Klostermann Verlag.

Arendt, Hanna, Heidegger, Martin (2010). Korespondencja z lat 1925-1975. Tłum. Sława Lisiecka. Warszawa: Instytut Wydawniczy PAX.

Arystoteles (1990a). Hermeneutyka. Tłum. Kazimierz Leśniak. W: Arystoteles, Dzieła wszystkie. T. 1. Warszawa: PWN.

Arystoteles (1990b). Topiki. Tłum. Kazimierz Leśniak. W: Arystoteles, Dzieła wszystkie. T. 1. Warszawa: PWN, 329-473.

Augustyn, Aureliusz z Hippony (1999). O prawdziwej wierze. Tłum. Jerzy Ptaszyński. W: Augustyn, Aureliusz z Hippony, Dialogi i pisma filozoficzne. Kraków: Znak.

- Benson, Bruce Ellis, Wirzba, Norman (red.) (2010). Words of Life: New Theological Turns in French Phenomenology. New York: Fordham University Press.
- Blumenberg, Hans (2013). Światło jako metafora prawdy. Przedpole filozoficznego kształtowania pojęć. Tłum. Zbigniew Zwoliński. Kronos 2, 32-59.
- Blumenberg, Hans (2017). Paradygmaty dla metaforologii. Tłum. Bogdan Baran. Warszawa: Aletheia.
- Borek, Filip (2022). Świat, fenomen, źródło. Fenomenologiczna interpretacja "Vom Wesen der Wahrheit" Heideggera. Warszawa: Wydawnictwo IFiS PAN.
- Conrad-Martius, Hedwig (1923). Realontologie. Jahrbuch für Philosophie und phänomenologische Forschung 6, 159-334.
- Conrad-Martius, Hedwig (1929). Farben. Ein Kapitel aus der Realontologie. Jahrbuch für Philosophie und phänomenologische Forschung 10, 339-370.
- Conrad-Martius, Hedwig (2018). Barwy. Rozdział "Ontologii realnej". Tłum. Filip Borek. W: Wybrane problemy wczesnej fenomenologii. Zebrał i wstępem opatrzył Daniel R. Sobota. Warszawa: IFiS PAN, 301-344.
- Derrida, Jacques (1997). Pozycje. Rozmowy z Henri Ronsem, Julią Kristevą, Jean-Louis Houdebinem i Guy Scarpettą. Tłum. Adam Dziadek. Bytom: FA-Art.
- Derrida, Jacques (2002). Marginesy filozofii. Tłum. Adam Dziadek, Janusz Margański, Paweł Pieniążek. Warszawa: KR.
- Derrida, Jacques (2004). Pismo i różnica. Tłum. Krzysztof Kłosiński. Warszawa: KR.
- Fink, Eugen (1958). Sein, Wahrheit, Welt. Vor-Fragen zum Problem des Phanomen-Begriff s. Den Haag: Martinus Nijhoff . <https://doi.org/10.1007/978-94-011-8101-3>
- Fink, Eugen (1966). Was will die Phänomenologie Edmund Husserls? W: Eugen Fink, Studien zur Phänomenologie 1930-1939. Den Haag: Martinus Nijhoff , 157-178. https://doi.org/10.1007/978-94-011-6422-1_3
- Frisk, Hjalmar (2017). Griechisches Etymologisches Wörterbuch. T. 1, I-XXX, 1-938 [α-κo]. 3., unv. Aufl . Heidelberg: Universitätsverlag Winter.
- Grotowski, Jerzy (2012). Teksty zebrane. Warszawa: Instytut im. Jerzego Grotowskiego, Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego, Wydawnictwo Krytyki Politycznej.
- Heidegger, Martin (1967). Sein und Zeit. Tübingen: Max Niemeyer Verlag. Heidegger, Martin (1986). Seminare. Red. C. Ochwaldt (Gesamtausgabe, 15). Frankfurt am Main: Vittorio Klostermann Verlag.
- Heidegger, Martin (1993). Grundprobleme der Phänomenologie (1919/1920) (Gesamtausgabe, 58). Frankfurt am Main: Vittorio Klostermann Verlag. Heidegger, Martin (1994a). Bycie i czas. Tłum. Bogdan Baran. Warszawa: PWN.
- Heidegger, Martin (1994b). Einführung in die phänomenologische Forschung (Winter semester 1923/24). Red. Friedrich-Wilhelm von Herrmann (Gesamtausgabe, 17). Frankfurt am Main: Vittorio Klostermann Verlag.
- Heidegger, Martin (1996). Przyczyńki do filozofii. (Z wydarzania). Tłum. Bogdan Baran, Janusz Mizera. Kraków: Wydawnictwo Baran i Suszczyński.

- Heidegger, Martin (1999a). Ku rzeczy myślenia. Tłum. Krzysztof Michalski, Janusz Mizera, Cezary Wodziński. Warszawa: Aletheia.
- Heidegger, Martin (1999b). Znaki drogi. Tłum. zespół. Warszawa: Spacja. Heidegger, Martin (2007). Ontologia (hermeneutyka faktyczności). Tłum. Mateusz Bonecki, Jakub Duraj. Toruń: Wydawnictwo Rolewski.
- Henry, Michel (2012). Wcielenie. Filozofia ciała. Tłum. Małgorzata Frankiewicz, Dariusz Adamski. Kraków: Homini.
- Husserl, Edmund (1967). Idee czystej fenomenologii i fenomenologicznej filozofii. Tłum. Danuta Gierulanka. Warszawa: PWN.
- Husserl, Edmund (1982). Medytacje kartezjańskie z dodatkiem uwag krytycznych Romana Ingardena. Tłum. Andrzej Wajs. Warszawa: PWN.
- Husserl, Edmund (1990). Idea fenomenologii. Pięć wykładów. Tłum. Janusz Sidorek. Warszawa: PWN.
- Husserl, Edmund (1993). Kryzys europejskiego człowieczeństwa a fenomenologia. Tłum. Janusz Sidorek. Warszawa: Aletheia.
- Husserl, Edmund (1999). Kryzys nauk europejskich i fenomenologia transcendentálna. Tłum. Sławomira Walczewska. Toruń: Wydawnictwo Rolewski.
- Jakubowski, Jarosław (2019). Kwestia świadectwa Transcendencji. Tropem Paula Ricoeura. Przegląd Religioznawczy 2(272), 45-60.
- Judycki, Stanisław (2003). Głębia i kontyngencja fenomenu: fenomenologia i filozofia XX wieku. *Studia Philosophiae Christianae* 39(2), 187-203.
- Kühn, Rolf, Staudigl Michael (red.) (2003). *Epoché und Reduktion Formen und Praxis der Reduktion in der Phänomenologie (Orbis Phaenomenologicus Perspektiven N.F.)*. Würzburg: Königshausen & Neumann.
- Laertios, Diogenes (1988). Żywoty i poglądy słynnych filozofów. Tłum. zespół. Warszawa: PWN.
- Levinas, Emmanuel (1998). Całość i nieskończoność. Esej o zewnętrznosci. Tłum. Małgorzata Kowalska. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Levinas, Emmanuel (2000). Inaczej niż być lub ponad istotą. Tłum. Piotr Mrówczyński. Warszawa: Aletheia.
- Marion, Jean-Luc (1991). Intencjonalność miłości. Tłum. Jerzy Brzozowski. W: Bogdan Baran (red.), *Filozofia dialogu*. Kraków: Znak, 230-255.
- Marion, Jean-Luc (1996). Bóg bez bycia. Tłum. Małgorzata Frankiewicz. Kraków: Znak.
- Marion, Jean-Luc (2007). Będąc danym. Esej z fenomenologii donacji. Tłum. Wojciech Starzyński. Warszawa: Wydawnictwo IFiS PAN.
- Migasiński, Jacek (2019). W stronę fenomenologii niezjawiskowej. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Nightingale, Andrea Wilson (2010). The Philosopher at the Festival: Plato's Transformation of Traditional Theōria. W: Jaś Elsner, Ian Rutherford (red.), *Pilgrimage in Graeco-Roman and Early*

Christian Antiquity: Seeing the Gods. Oxford: Oxford University Press, 151-180.

<https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199237913.003.0007>

Nietzsche, Fryderyk (1909-1910). Zmierzch bożyszcz, czyli jak filozofuje się młotem. Tłum. Stanisław Wyrzykowski. Warszawa: Jakób Morkowicz.

Nietzsche, Friedrich (1995). Tako rzecze Zaratustra. Książka dla wszystkich i dla nikogo. Tłum. Wacław Berent. Poznań: Zysk i S-ka.

Novotný, Karel (2012). Neue Konzepte der Phänomenalität. Essais zur Subjektivität und Leiblichkeit des Erscheinens (Orbis Phenomenologicus. Studien, 26). Würzburg: Königshausen & Neumann.

Pawłowski, Grzegorz (2022). Co laik może w ogóle wiedzieć o świetle? Próba diagnozy językowej konceptualizacji zjawiska światła na przykładzie wyjątków hebrajskich, greckich i polskich. W: Małgorzata Guławska, <https://doi.org/10.31338/uw.9788323559603.pp.13-34>

Grzegorz Pawłowski (red.), Światło. Przyczynek do badań interdyscyplinarnych. Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 13-34.

Platon (1987). Listy. Tłum. Maria Maykowska. Warszawa: PWN.

Platon (1999). Państwo. Prawa (VII ksiąg). Tłum. Władysław Witwicki. Kęty: Antyk.

Schuhmann, Karl (1984). »Phänomenologie«: Eine begriffsgeschichtliche Reflexion. Husserl-Studies 1, 31-68. <https://doi.org/10.1007/BF01569206>

Sitsch, Marius (2023). Epoché und Alterität Invarianten des Epoché-Vollzugs und der Weg in eine enthaltende Haltung (Orbis Phaenomenologicus Studien, 55). Würzburg: Königshausen & Neumann.

Sobota, Daniel Roland (2017). Narodziny fenomenologii z ducha pytania. Johannes Daubert i fenomenologiczny rozruch. Warszawa: Wydawnictwo IFiS PAN.

Sobota, Daniel Roland (2023). Fenomenologia otwartości. W: Łukasz Dominiak, Marcin Lisiecki, Daniel R. Sobota (red.), O człowieku poszukującym. Księga jubileuszowa profesora Marka Szulakiewicza. Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 133-156.

Trepczyński, Marcin (2017). Światło jako arché świata. Metafizyka światła Roberta Grosseteste. Ethos 30(3), 93-115.

Tugendhat, Ernst (1967). Über den Wahrheitsbegriff bei Husserl und Heidegger. Berlin: De Gruyter. <https://doi.org/10.1515/9783111523071>

Warren, Nicolas de (2014). Wezwanie Husserla do mówienia: fenomenologia "filozofią mniejszą". W: Witold Płotka (red.), Wprowadzenie do fenomenologii. Interpretacje, zastosowania, problemy. T. 1. Warszawa: Wydawnictwo IFiS PAN, 50-77.

Wesołowska, Agnieszka (2012). Transcendentalna epoché a problem przemiany Ja. Folia Philosophica 30, 153-172.

Mateusz Salwa **Światło i atmosfera**

Baudry, Jean-Louis (1989). Jaskinia Platona. Film na Świecie (369), 12-17.

Baxandall, Michael (1995). Shadows and Enlightenment. New Haven: Yale University Press.

Berleant, Arnold (1997). *Living in the Landscape: Toward and Aesthetics of Environments*. Lawrence: University Press of Kansas.

Bille, Mikkel (2019). *The Lightness of Atmospheric Communities*. W: Tonino Griff ero, Marco Tedeschini (red.), *Atmosphere and Aesthetics: A Plural Perspective*. Cham: Palgrave Macmillan, 241-255. https://doi.org/10.1007/978-3-030-24942-7_14

Bille, Mikkel (2020). *Homely Atmospheres and Lighting Technologies in Denmark: Living with Light*. New York: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003085621>

Bille, Mikkel, Bjerregaard, Peter, Sørensen, Tim Flohr (2014). *Staging Atmospheres: Materiality, Culture, and the Texture of the In-Between*. *Emotion, Space and Society* 15(2), 1-8. <https://doi.org/10.1016/j.emospa.2014.11.002>

Böhme, Gernot (1995). *Atmosphäre: Essays zur neuen Ästhetik*. Frankfurt am Main: Suhrkamp.

Böhme, Gernot (2002). *Filozofia i estetyka przyrody w dobie kryzysu środowiska naturalnego*. Tłum. Jarosław Merecki. Warszawa: Oficyna Naukowa.

Böhme, Gernot (2017). *The Aesthetics of Atmospheres*. Red. Jean-Paul Thibault. New York: Routledge.

Brückner, Aleksander (1989). *Słownik etymologiczny języka polskiego*. Warszawa: Wiedza Powszechna.

Carlson, Allen (2020). *Environmental Aesthetics*. W: Edward N. Zalta (red.), *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* (Winter 2020 Edition). Dostęp: <https://plato.stanford.edu/archives/win2020/entries/environmentalaesthetics/> (22.01.2024).

Danto, Arthur C. (2024). *Po końcu sztuki: sztuka współczesna i arena historii*. Tłum. Mateusz Salwa. Warszawa: Aletheia.

Diaconu, Madalina (2024). *Aesthetics of Weather*. London: Bloomsbury. <https://doi.org/10.5040/9781350416697>

Długosz-Kurczabowa, Krystyna (2008). *Wielki słownik etymologiczno-historyczny języka polskiego*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Edensor, Tim (2015). *Light Design and Atmosphere*. *Visual Communication* 14(3), 331-350. <https://doi.org/10.1177/1470357215579975>

Edensor, Tim (2017). *From Light to Dark: Daylight, Illumination, and Gloom*. Minneapolis: University of Minnesota Press.

Eliasson, Olafur (2024). *The Weather Project*. Dostęp: <https://olafureliasson.net/exhibition/the-weather-project-2003/> (1.11.2024).

Gombrich, Ernst H. (1995). *Shadows: The Depiction of Cast Shadows in Western Art*. London: National Gallery Publications.

Greenberg, Clement (2006). *Obrona modernizmu. Wybór esejów*. Tłum. Grzegorz Dziamski, Maria Śpik-Dziamska. Kraków: Universitas.

Griff ero, Tonino (2014). *Atmospheres: Aesthetics of Emotional Spaces*. Tłum. Sarah Desantis. Farnham: Ashgate.

- Griff ero, Tonino (2020). Places, Aff ordances, Atmospheres: A Pathic Aesthetics. New York: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780429423949>
- Griff ero, Tonino, Tedeschini, Marco (red.) (2019). Atmosphere and Aesthetics: A Plural Perspective. Cham: Palgrave Macmillan. <https://doi.org/10.1007/978-3-030-24942-7>
- Ingold, Tim (2000). The Perception of the Environment: Essays on Livelihood, Dwelling and Skill. New York: Routledge.
- Ingold, Tim (2016). Lighting up the Atmosphere. W: Mikkel Bille, Tim Flohr Sørensen (red.), Elements of Architecture: Assembling Archaeology, Atmosphere and the Performance of Building Spaces. New York: Routledge, 163-176.
- Kozak, Piotr (2013). Wychować Boga: estetyka antropologiczna Alexandra Gottlieba Baumgartena na tle myśli niemieckiej pierwszej połowy XVIII wieku. Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323520085>
- Krajewski, Marek (2022). Atmosfera afektywna. Poznawcza użyteczność pojęcia. Teksty Drugie (3), 285-301. <https://doi.org/10.18318/td.2022.3.16>
- Kunsthalle (2024). Kunsthalle Detroit. Dostęp: <https://kunsthalle-detroit.org/> (22.01.2024).
- LAM (2024). Light Art Museum, Budapest. Dostęp: <https://lam.xyz/> (22.01.2024).
- Łukasiuk, Magdalena (2018). Atmosfera jako fenomen i kategoria badawcza. Societas/Communitas 2(26), 107-120.
- Munari, Bruno (2014). Dizajn i sztuka. Tłum. Mateusz Salwa. Kraków: d2d.pl.
- Panasiewicz, Alicja (2006). Światło w sztuce. Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis (34), 51-61.
- Pawłowski, Grzegorz (2021). Metafizyka poznania lingwistycznego. Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323551454>
- Rzepińska, Maria (1983). Historia koloru w dziejach malarstwa europejskiego. Kraków: Wydawnictwo Literackie.
- Saito, Yuriko (2019). Aesthetics of the Everyday. W: Edward N. Zalta, Uri Nodelman (red.), The Stanford Encyclopedia of Philosophy (Fall 2023 Edition). Dostęp: <https://plato.stanford.edu/archives/fall2023/entries/aesthetics-of-everyday/> (22.01.2024).
- Salwa, Mateusz (2010). Iluzja w malarstwie. Próba filozoficznej interpretacji. Kraków: Universitas.
- Stoichita, Victor (2001). Krótka historia cienia. Tłum. Piotr Nowakowski. Kraków: Universitas.
- Tainio, Matti (2023). Darkness and Sustainability: Other Species' Night and Human Aesthetic Preferences. Polish Journal of Aesthetics (69-70), 61-75.
- Tatarkiewicz, Władysław (1985). Historia estetyki. T. 1-3. Warszawa: Arkady. Tendera, Paulina (2014). Od filozofii światła do sztuki światła. Kraków-Bielsko-Biała: Wydawnictwo Nowa Strona.
- Żelazny, Mirosław (1994). Źródłowy sens pojęcia - estetyka: rozprawy z historii estetyki niemieckiej. Toruń: Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika.

Jędrzej Skajster **Światło jako znak teatralny**

Appia, Adolphe (1974). *Dzieło sztuki żywej i inne prace*. Tłum. Leszek Kossobudzki. Warszawa: Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe.

Arnheim, Rudolf (2011). *Sztuka i percepcja wzrokowa. Psychologia twórczego oka*. Tłum. Jolanta Mach. Łódź: Officyna.

Bablet, Denis (1980). *Rewolucje sceniczne XX wieku*. Tłum. Zenobiusz Strzelecki, Krystyna Mazur. Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.

Boyce, Peter R. (2017). The Divorce of the Art and Science of Lighting. *Lighting Research and Technology* 49(6), 671. <https://doi.org/10.1177/1477153517730725>

Boyce, Peter R. (2019). Is There a Science of Lighting Design? *Lighting Research and Technology* 51(3), 329. <https://doi.org/10.1177/1477153519844404>

Braun, Kazimierz (1982). *Przestrzeń teatralna*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Burian, Jarka (1971). *The Scenography of Josef Svoboda*. Middletown: Wesleyan University Press.

Constable, John (1970). *The History of Landscape Painting*. W: R.B. Beckett (red.), *John Constable's Discourses*. Ipswich: Suffolk Records Society, 1-36.

Craig, Edward G. (1985). *O sztuce teatru*. Tłum. Maria Skibniewska. Warszawa: Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe.

Furttenbach, Joseph (2009). *O budowie teatrów*. Tłum. Zbigniew Raszewski. Gdańsk: Słowo/obraz terytoria.

Hübner, Zygmunt (1985). Wstęp. W: Edward G. Craig, *O sztuce teatru*. Tłum. Maria Skibniewska. Warszawa: Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe, 5-19.

Jones, Robert E. (1992). *The Dramatic Imagination: Reflections and Speculations on the Art of the Theatre*. New York: Routledge.

Mitzner, Piotr (1987). *Teatr światła i cienia. Oświetlenie teatrów warszawskich na tle historii oświetlenia od średniowiecza do czasów najnowszych*. Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.

Nicoll, Allardyce (1959). *Dzieje teatru*. Tłum. Antoni Dębicki. Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.

Palmer, Scott (2013). *Light: Readings in the Theatre Practice*. Leeds: Red Globe Press. <https://doi.org/10.1007/978-1-137-29249-0>

Penzel, Frederick (1978). *Theatre Lighting Before Electricity*. Middletown: Wesleyan University Press.

Piscator, Erwin (1983). *Teatr polityczny*. Tłum. Roman Szydlowski. Warszawa: Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe.

Rzepińska, Maria (1989). *Historia koloru w dziejach malarstwa europejskiego*. Warszawa: Arkady.

Sabbatini, Niccolò (2008). *Praktyka budowania scen i machin teatralnych*. Tłum. Anastazja Kasprzak. Gdańsk: Słowo/obraz terytoria.

Srebrny, Stefan (1984). *Teatr grecki i polski*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Swieżawski, Stefan (2000). *Dzieje europejskiej filozofii klasycznej*. Warszawa-Wrocław: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Volbach, Walter R. (1968). *Adolphe Appia: Prophet of the Modern Theatre. A Profile*. Middletown: Wesleyan University.

Radostaw Achramowicz **Światło jako nośnik emocji**

Collings, Matthew (2004). *Ron Arad Talks to Matthew Collings*. London: Phaidon.

Colomina, Beatriz (2002). *Otoczeni przez obrazy: wieloe ekranowa architektura Eamsów*. W: Adam Budak (red.), *Co to jest architektura*. Kraków: Bunkier Sztuki, 30–63.

Dewolney, Christopher (2001). *Wprowadzenie*. W: Derrick de Kerckhove, *Powłoka kultury*. Tłum. Witold Sikorski, Piotr Nowakowski. Warszawa: Wydawnictwo MIKOM.

van Doesburg, Theo (1929). *The transformation of the Aubette in Strasbourg (1926–1928)*. The Charnel-House. Dostęp: <https://thecharnelhouse.org/2014/05/19/the-transformation-of-the-aubette-in-strasbourg-1926-1928/> (20.09.2023).

Fekecz-Tomaszewska, Beata (2016). *Narodziny witraża – od starożytności do czasów karolińskich*. Świat Szkła. Dostęp: <https://swiat-szkla.pl/article/12332-narodziny-witraa-od-staroytnoci-do-czasow-karoliskich> (16.09.2023).

Flachberg, Georg, Weibel, Peter (red.) (2005). *Disappearing Architecture*. Basel: Birkhauser. <https://doi.org/10.1007/3-7643-7674-0>

Gwóźdź, Andrzej (2002). *Mała ekranologia*. W: Andrzej Gwóźdź, Piotr Zawojski (red.), *Wiek ekranów*. Kraków: Rabid, 13–28.

Gwóźdź, Andrzej (2020). *Myśląc Bauhaus... Dziedzictwo sztuki światła we współczesnych spektaklach projekcyjnych malarstwa*. *Sztuka i Dokumentacja* 23, 51–58. Dostęp: https://www.journal.doc.art.pl/pdf23/art_and_documentation_23_rebauhaus_gwozdz.pdf (30.09.2023).

Ingarden, Roman (1958). *Studia z estetyki*. T. 2. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Lagarnier, Vincent, van der Pol, Jasmine (2009). *Light & Emotion: Exploring Lighting Cultures: 47 Conversations with Lighting Designers*. Basel: Birkhauser.

Lange, Alexandra (2005). *Design Revolutionary*. The New York Times. Dostęp: <https://www.nytimes.com/2005/04/03/style/tmagazine/design-resolutionary.html> (14.11.2024).

Manovich, Lev (2002). *The Poetics of Augmented Space*. Manovich. Dostęp: <http://manovich.net/index.php/projects/the-poetics-of-augmented-space> (16.09.2023).

Moholy-Nagy, Laszlo (1986). *Kino symultaniczne albo polikino*. Tłum. Andrzej Gwoźdź. *Iluzjon* 1, 44–47.

Nones, Phillip (2016). *Fête de la lumière: Florent Schmitt's extravagant showpiece at the Paris Exposition (1936–37)*. Florent Schmitt. Dostęp: <https://florentschmitt.com/2016/12/17/fete-de-la-lumiere-florent-schmittextravagant-showpiece-at-the-paris-exposition-1937/> (19.09.2023).

Nouvel, Jean (b.d.). Tour Sans Fins. AJN. Dostęp: <http://www.jeannouvel.com/en/projects/tour-sans-fins/> (18.10.2024).

Oosterhuis, Kas (b.d.). Saltwater Pavilion. ONL. The Innovation Studio. Dostęp: <https://www.oosterhuis.nl/salt-water-pavilion/> (10.08.2019).

Popova, Maria (2021). A Cenotaph for Newton: The Poetry of Public Spaces, the Architecture of Shadow, and How Trees Inspired the World's First Planetarium Design. The Marginalian. Dostęp: <https://www.themarginalian.org/2021/03/18/etienne-louis-boullee-newton-cenotaph/> (13.11.2024).

Rewers, Ewa (1997). Ekran miejski. W: Anna Zeidler-Janiszewska (red.), Pisanie miasta – czytanie miasta. Poznań: Wydawnictwo Fundacji Humaniora, 41–50.

Rosenau, Helena (1976). Boullée and Visionary Architecture, Including Boullée's „Architecture, Essay on Art”. New York: Harmony Books (Crown Publishers).

Schaller, Thomas Wells (1997). The Art of Architecture Drawing: Imagination and Technique. New York: John Wiley & Sons.

Scheerbart, Paul Karl (1914). Glasarchitektur. Berlin: Verlag der Sturm. Dostęp: <https://www.writingcities.com/2016/01/12/paul-scheerbart-and-glass-architecture/> (6.04.2023).

Siedlecka, Anna, Achramowicz, Radosław (2012). Svitidla. W: Jiří Pelcl (red.), Design: od myślenki k realizacji. Praha: Vysoká Škola Uměleckoprůmyslová v Praze, 140–163.

Virilio, Paul (1990). Cataract Surgery: Cinema in the Year 2000. W: Annette Kuhn (red.), Alien Zone: Cultural Theory and Contemporary Science Fiction Cinema. New York: Verso Books, 169–174.

Winskowski, Piotr (2003). Architektura: przestrzeń projekcji i powierzchnia ekranu. W: Andrzej Gwóźdź, Piotr Zawojski (red.), Wiek ekranów. Kraków: Rabid, 477–502.

Zellner, Peter (1999). Hybrid Space: New Forms in Digital Architecture. London: Gardners Books.